

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/516/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Győri Ítéltábla Bpfk.I.415/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Indokolás

I.

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Gatter László ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte a Győri Ítéltábla Bpfk.I.415/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1. Az indítványozót a Tatabányai Törvényszék 2022. március 10-én kihirdetett 17.B.48/2022/2. számú ítéletében bűnösnek mondta ki három rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan, bünszövetségben elkövetett vesztegetés bűntettében, és felbujtóként, folytatólagosan, bünszövetségben elkövetett csalás vétségében, ezért a bíróság halmazati büntetésül két év végrehajtásában öt évre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. Rendelkezett a bíróság az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, valamint az indítványozó vagyonát képező ingatlan zár alá vételének feloldásáról, mivel nem került sor vagyonekobbzás alkalmazására. Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész eljárási szabálysértésre hivatkozással fellebbezést terjesztett elő és kérte az ítélet hatályon kívül helyezését azon az alapon, hogy a bíróság az előkészítő ülésen – tárgyalás tartása nélkül – vett fel okiratok ismertetésével bizonyítást az indítványozó tulajdonában álló, zár alá vétellel érintett ingatlan vonatkozásában. Az ügyészség álláspontja szerint ez a törvénysértés, amely lényeges hatással volt az intézkedés alkalmazására, nem orvosolható a másodfokú eljárásban, mert a meg nem tartott tárgyalást a fellebbviteli bíróság nem pótolhatja. Az indítványozó védője a

fellebbezésre tett észrevételében kifejtette, hogy álláspontja szerint nem történt eljárási szabálysértés, amikor a bíróság a személyi és jövedelmi viszonyok alátámasztására elfogadta a korábban csatolt iratokat.

- [3] A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla 2022. június 15-én meghozott ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és mellőzte az indítványozó tulajdonában álló ingatlan zár alá vételének feloldásáról szóló rendelkezést. Az ítéltábla ítéletének indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a büntetőjogi főkérdések tekintetében nem szenved olyan hibában vagy hiányosságban, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna. A vagyonekobbás alkalmazásának szükségességére tekintettel azonban az ítéltábla hatályon kívül helyezte a zár alá vétel feloldásáról hozott rendelkezést. Utalt arra a bíróság, hogy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás keretében tisztázhatók azok a körülmények, amelyek a zár alá vétel feloldásával és a vagyonekobbás elrendelésével kapcsolatosak.
- [4] A Tatabányai Törvényszék egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban 2023. április 3-án meghozott 17.Bpk.449/2022/14. számú végzésében döntött a zár alá vétel kérdésében. Az ügyészség indítványozta, hogy a bíróság rendeljen el vagyonekobbást az ingatlanra azon az alapon, hogy nem bizonyítható a vagyon törvényes eredete. A nyomozás során beszerzett adatok szerint ugyanis az indítványozó terheltnek a bűncselekményt megelőző évben nem volt olyan vagyona, amely az ingatlan megvásárlására fedezetet nyújtott volna. Az indítványozó fenntartotta korábbi nyilatkozatát, miszerint egy kölcsönszerződésből kapott pénzből vásárolta meg az ingatlant befektetési céllal. Az ügyészség szerint az ingatlanszerzés körülményei ellentmondásosak, a becsatolt szerződés önmagában nem bizonyítja, hogy a terhelt a kölcsönből vásárolta volna meg az ingatlant. A bíróság álláspontja szerint a terhelt a védője által becsatolt iratok elfogadásával, a terhelt és a tanúk előadása, valamint az iratok egybevetésével alátámasztotta, hogy miből szerezte az ingatlant. Erre tekintettel a bíróság a vagyonekobbásra irányuló indítványt elutasította, a zár alá vételt pedig feloldotta. Az ügyészség fellebbezése alapján másodfokon eljáró Győri Ítéltábla 2023. június 6-án meghozott Bpkf.I.168/2023/3. számú végzésével hatályon kívül helyezte a Tatabányai Törvényszék végzését és új eljárásra utasította az elsőfokú bíróságot. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék döntése teljesen megalapozatlan és további bizonyítás felvétele szükséges a terhelt vagyoni és jövedelmi helyzetének tisztázására.
- [5] A megismételt elsőfokú eljárásban a Tatabányai Törvényszék 2023. október 26-án meghozott 17.Bpk.406/2023/10. számú végzésével elutasította az ingatlanra vonatkozó vagyonekobbási indítványt és feloldotta az ingatlan zár alá vételét. A bíróság álláspontja szerint a terhelt igazolta, hogy az ingatlant nem bűncselekmény útján szerezte, ezért vagyonekobbás elrendelésének nincs helye. Az ügyészi fellebbezés alapján eljáró Győri Ítéltábla 2023. december 12-én meghozott Bpkf.I.415/2023/3. számú végzésével megváltoztatta az elsőfokú bíróság döntését és

elrendelte a vagyonekhozást. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból azt a következtetést vonta le, hogy a megkötött kölcsönszerződés nem valós, mert az nélkülöz mindenféle gazdasági racionalitást. Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a terheltnek nem sikerült azt bizonyítania, hogy a terhére megállapított korrupciós bűncselekmény elkövetésének idején szerzett ingatlant a hivatkozott kölcsönszerződés alapján, legális forrásból vásárolta meg, és miután az ingatlan értéke a terhelt jövedelmi viszonyaihoz képest különösen aránytalan, a vagyonekhozást el kell rendelni.

[6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján kérte a Győri Ítélőtábla Bpfk.I.415/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

[7] Az indítványozó álláspontja szerint a Győri Ítélőtábla megsemmisíteni kért végzése sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a védelemhez való jogot, mert a bíróság azzal, hogy nem küldte meg az ügyészség ellentétes tartalmú döntésre vonatkozó indítványát, nem biztosított lehetőséget a védelem számára az ügyészség álláspontjának megismerésére. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (4) bekezdése alapján a tanács elnöke köteles értesíteni a védőt és a fellebbezőt a tanácsülés kitűzéséről, annak időpontjáról, továbbá köteles tájékoztatni őket arról, hogy nyolc napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételeket tehetnek. A másodfokú bíróság nem küldte meg az ügyészi fellebbezést, valamint a fellebbviteli ügyészi indítványt az indítványozó részére, így a védelem nem tudta kifejteni az azokkal kapcsolatos álláspontját. Az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság IV/133/2023. számú határozatára is, amelyben a testület alaptörvény-ellenességet állapított meg amiatt, mert az alapul szolgáló ügyben az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a másodfokú bíróság nem kézbesítette a védő részére az ügyészi fellebbezést.

II.

[8] 1. Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezései:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„XXVIII. cikk (3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

[9] 2. A Be. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„596. § (1) A másodfokú bíróság tanácsának elnöke

c) a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyészség indítványát,”

„598. § (2) A másodfokú bíróság tanácsülésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a), vagy c) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza.

(4) A tanács elnöke a (2) bekezdés szerinti esetben az ügyészséget, a vádlottat, a védőt és a fellebbezőt értesíti a tanácsülés kitűzéséről, a tanács összetételéről, a tanácsülés időpontjáról, és tájékoztatja arról, hogy nyolc napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételeket tehetnek.

(5) Ha a tanács elnöke a (2) bekezdésben meghatározott esetben hivatalból nem tűzött ki nyilvános ülést vagy tárgyalást, a (4) bekezdés szerinti tájékoztatás kiterjed arra is, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzése indítványozható. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.”

„672. § (1) Egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

„673. § (1) A bíróság az ügyiratok alapján dönt, ha az ügyész, a terhelt vagy a védő meghallgatása szükséges, nyilvános ülést, ha más bizonyítást vesz fel, tárgyalást tart.”

„674. § (1) A bíróság az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás alapján, szükség esetén az alapügyben meghozott határozat törvénysértő rendelkezésének hatályon kívül helyezése mellett a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

(5a) A másodfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a fellebbezésről tanácsülésen határoz, ha az ügyész, a terhelt vagy a védő meghallgatása szükséges, nyilvános ülést tart, ha más bizonyítást vesz fel, tárgyalást tart.”

III.

[10] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeinek vizsgálatakor az alábbiakat állapította meg.

[11] Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az

Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt megvizsgálta, teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ben meghatározott feltételei.

- [12] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet benyújtani. A büntetőjogi jogkövetkezményről rendelkező egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban hozott döntés az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az eljárást lezáró egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet {3185/2023. (IV. 12.) AB határozat, Indokolás [17]; 3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [42]}.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése], a támadott bírói döntést, tartalmaz a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére.
- [14] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így bármelyik kimerítése önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [15] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy az ügyészség által bejelentett fellebbezés és az ügyészségi átirat védelem részére történő kézbesítésének, és ezáltal a védekezés lehetősége biztosításának elmaradása, az indítványozó terhére megváltoztatott határozat meghozatala következtében sérült-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jog.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján külön befogadási eljárás lefolytatása nélkül érdemben bírálta el az ügyet.

IV.

- [17] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.

- [18] 1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jognak, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez való jognak az ügy megítélése szempontjából releváns alkotmányos elveit.
- [19] 1.1. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel először a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze, amelyet későbbi döntéseiben továbbfejlesztett. Az Alaptörvény hatálybalépése után az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők (Indokolás [27]). A tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek együttes figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [48]–[50]; 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 3188/2021. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [20] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 2/2017. (II. 10) AB határozat, Indokolás [48]–[50]}.
- [21] A fegyveregyenlőség elve a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen. Ezáltal biztosítható, hogy az ügyben releváns adatokat a vád, illetve a terhelt és a védő ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg. Itt érintkezik a tisztességes eljárás elve a védelemhez való jog hatékonyságának és a védelemre való felkészülés idejének és eszközeinek követelményével {3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [33]; 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, [91, 96]}.

- [22] Az Alkotmánybíróság az egyes részjogosítványokból fakadó garanciákat mindig az adott eljárás keretein belül vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jellemzően az adott eljárás egészének a figyelembevételével értékeli, hogy az eljárás tisztességes volt-e. Az alkotmányossági vizsgálat során ugyanakkor nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelmények nem ugyanazokat a garanciákat jelentik az egyes bírósági szakaszok esetében (pl. elsőfokú eljárás, rendes és rendkívüli jogorvoslati eljárás). Az Alkotmánybíróság ezért a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelményeket mindig az adott eljárás sajátosságaihoz igazodóan értékeli {vö. 21/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [58]; 3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [23] 1.2. Az Alkotmánybíróság a védelemhez való joggal összefüggésben a 8/2013. (III. 1.) AB határozatban rögzítette, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított jog értelmezésekor irányadónak tekinti a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatban kimunkált alkotmányos tételeket. A védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárás alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet. A védelmet megillető jogok magukban foglalják az ügy megismerését és az ügy előbbre vitelét szolgáló jogokat. Az ügy megismerését biztosító jogok közé tartozik a jog a hatósági határozatok, intézkedések megismerésére, az iratbetekintés, valamint a jelenléthez való jog. Az ügy előbbre vitelét szolgáló jogok közé tartozik az indítványok, észrevételek megtételéhez, a jogorvoslat benyújtásához, a kérdéshez, valamint a perbeszéd megtartásához fűződő jog {15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [36]–[39]; 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [96]}.
- [24] A büntetőeljárások során a védelemhez való jog formális biztosítása nem elegendő, az Alkotmánybíróság egyrészt annak hatékony érvényesülését követeli meg, másrészt kifejezetten kiterjeszti azt a terhelt és a védő megfelelő felkészülésére, jogaik gyakorlására, az iratokhoz való hozzáférésére. „A védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejthesse, az igénnyel szembeni érveit felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik.” {vö. 3248/2023. (VI. 9.) AB határozat, Indokolás [24]; 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [26]; ABH 1991, 414, 415.}.
- [25] 2. Az Alkotmánybíróság a büntetőügy beszerzett iratai és a bemutatott elvek fényében az alábbiakat állapította meg. Az ügyiratok alapján megállapítható volt, hogy a másodfokú bíróság nem kézbesítette az indítványozó számára az ügyészi

fellebbezést, valamint a Győri Fellebbviteli Főügyészség fellebbezést fenntartó átiratát sem.

- [26] 2.1. Az Alkotmánybíróság a 3029/2024. (I. 24.) AB határozatában áttekintette az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra vonatkozó szabályokat, valamint a fellebbezés és az arra vonatkozó átirat kézbesítése elmaradásának következményeit.
- [27] Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a Be. az általános szabályoktól eltérő rendelkezést a másodfokú eljárásra vonatkozóan az eljárási forma megválasztásában ír elő, a másodfokú bíróság ugyanis a fellebbezést főszabály szerint tanácsulésen bírálja el. A másodfokú bíróság nyilvános ülést csak akkor tart, ha az ügyész, a védő vagy a terhelt meghallgatása szükséges, míg tárgyalást akkor tűz ki, amennyiben bizonyítás felvétele szükséges.
- [28] A Be. az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a más (nem a védelem) által benyújtott fellebbezés kézbesítésére vonatkozó szabályok esetében azonban nem rendelkezik az általános szabályoktól eltérően. Irányadó tehát az a szabály, miszerint a másodfokú bíróság tanácsának elnöke a fellebbezés elintézésének előkészítése során kézbesíti a vádlottnak és a védőnek a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyészség indítványát [Be. 596. § (1) bekezdés c) pont]. Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a fellebbezés kézbesítésének azért van jelentősége, mert az ellenérdekű fél (a terhelt és a védő) a fellebbezésre tekintettel megteheti észrevételeit, esetleges bizonyítási indítványait, amely alapján a tanács elnöke megalapozottan dönthet az eljárási forma megválasztásáról, a tanácsulés tartásáról, vagy nyilvános ülés, illetve tárgyalás kitűzéséről {3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [77]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság a fellebbezés és az arra vonatkozó ügyészségi átirat kézbesítésének elmaradásával összefüggésben megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog a terhelti jogok érvényesülése érdekében megköveteli, hogy a védelem rendelkezzen a számára kedvező, általa tudomásul vett határozattal szemben bejelentett ügyészi fellebbezéssel. A fellebbezés és az arra vonatkozó ügyészi átirat kézbesítése ugyanis biztosítja a terhelt, illetve a védelem számára azt a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó jogot, hogy álláspontját kifejthesse az ügyészi indítványok ellenében. Ez a jog a terheltet mindenképpen megillető jog, függetlenül attól, hogy a bíróság a terhelt számára kedvező vagy azzal ellentétes döntést hoz. {3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [79]-[81]}.
- [30] 2.2. Jelentősége van azonban annak is, ha a bíróság a védelemmel nem ismertetett ügyészi fellebbezésben foglaltakra alapítja a határozatát, ahogyan jelen esetben is történt. Figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy az ügy tárgya a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett vagyon eredetének kérdése volt, amely a vagyonelkobzás elrendelésének feltétele. Ebben az esetben a bizonyítási teher megfordul, és a terhelt köteles bizonyítani a vagyon törvényes eredetét. Ebből

következően a másodfokú bíróság a fellebbezés indokolásának és az ügyészség átirata kézbesítésének elmulasztásával valójában a terheltet a bizonyítási indítványai előterjesztésének lehetőségétől is megfosztotta, holott a bizonyítási kötelezettség (misperint a vagyon törvényes eredetét neki kell bizonyítania) kétségtelenül őt terhelte.

- [31] Utal az Alkotmánybíróság a 3029/2024. (I. 24.) AB határozatában is említett Emberi Jogok Európai Bírósága Osváth kontra Magyarország (20723/02) ügyben, 2005. július 5-én hozott döntésére, amely alapján a Kúria az 1/2007. BK véleményben a régi Be. – hatályos törvénnyel megegyező rendelkezései – vonatkozásában az ügyészi fellebbezés védelem részére való kézbesítésének és a fellebbezésre tett észrevétel (másodfokú döntéshozatalt megelőző) bevárásának kötelezettségét írta elő a bíróságok számára. Eszerint „a vádlottnak és a védőnek kézbesíteni kell a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát. Erre tekintettel, ha a másodfokú bíróság mellett működő ügyész az elsőfokú határozathoz képest – a vádlott terhére – eltérő tartalmú döntés végett tesz indítványt, azt kézbesíteni kell a vádlottnak és a védőnek azzal, hogy arra a Be. 360. § (3) bekezdése értelmében észrevételt tehetnek. Értelemszerű, hogy ilyen esetben – a másodfokú bíróság döntését megelőzően – be kell várni a határidőben tett észrevételt, illetve a határidő leteltét.” {3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [90]}.
- [32] 2.3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy jelen ügyben sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése azáltal, hogy az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban az ügyészi fellebbezés alapján eljáró másodfokú bíróság nem kézbesítette a vagyonekobbzással érintett terhelt és a védő számára az ügyészi fellebbezést, valamint az ügyészi átiratot. A másodfokú bíróság ezzel nem biztosította a terhelt és a védő számára a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó eljárási jogaik gyakorlásának, többek között bizonyítási indítvány, valamint indítvány, észrevétel előterjesztésének lehetőségét.
- [33] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Győri Ítéltábla Bpfk.I.415/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megsemmisítette.

Budapest, 2024. október 15.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró